

2017-05-22

B E S L U T S P R O M E M O R I A

FI Dnr 15-
15930

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Nya föreskrifter om vissa betalkonton

Sammanfattning

Finansinspektionen meddelar nya föreskrifter om betaltjänstleverantörers betalkonton. Föreskrifterna är ett led i genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet).

Betalkontodirektivet genomförs bland annat genom att ett nytt kapitel införs i lagen (2010:751) om betaltjänster. I detta kapitel får regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, bemyndigande att meddela föreskrifter. Utifrån de bemyndiganden som Finansinspektionen fått genom förordningen (2010:1008) om betaltjänster meddelar Finansinspektionen nu föreskrifter.

Föreskrifterna gäller för betaltjänstleverantörer som tillhandahåller sådana betalkonton som omfattas av betalkontodirektivet. Genom föreskrifterna om information och redovisning av tjänster och avgifter genomförs de bestämmelser i betalkontodirektivet som inte genomförs i lagförslaget och som inte förväntas tas om hand av kommande tekniska standarder från EU-kommissionen. Finansinspektionen ger också ut föreskrifter om vilka rutiner som betaltjänstleverantörer ska ha när konsumenter byter betalkonton. Dessa bestämmelser utgår främst från de rutiner för bankbyten som i dag tillämpas av medlemmar i Svenska Bankföreningen. Slutligen meddelar Finansinspektionen även föreskrifter om rapportering av uppgifter om avgifter för tjänster som är kopplade till betalkonton.

Föreskrifterna träder i kraft den 1 juni 2017. Bestämmelserna i 4 kap. om rapportering träder dock i kraft den 1 januari 2018.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	4
1.3	Regleringsalternativ	4
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Ärendets beredning	6
2	Motivering och överväganden	6
2.1	Tillämpningsområde, definitioner och ikraftträdande	6
2.2	Information om tjänster och avgifter till konsumenter	9
2.3	Rutiner för byte av betalkonto	11
2.4	Rapportering av uppgifter till Finansinspektionen	19
3	Föreskrifternas konsekvenser	20
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	20
3.2	Konsekvenser för företagen	21
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	24

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

Syftet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/92/EU av den 23 juli 2014 om jämförbarhet för avgifter som avser betalkonto, byte av betalkonto och tillgång till betalkonto med grundläggande funktioner (betalkontodirektivet) är att ge konsumenter insyn i och möjlighet att kunna jämföra de avgifter som tas ut för betalkonton och betaltjänster kopplade till dessa konton. Direktivet syftar även till att ge samtliga konsumenter som är lagligen bosatta i Europeiska unionen tillgång till ett betalkonto med grundläggande funktioner. Vidare avser direktivet att underlätta byten av betalkonton mellan betaltjänstleverantörer.

Riksdagen har antagit en proposition¹ som innehåller ändringar i lagen (2010:751) om betaltjänster (LBT). Syftet med lagen är att genomföra betalkontodirektivet. I lagen får regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, rätt att meddela föreskrifter som kompletterar vissa av de lagändringar som föreslås. I 5 § 11–13 förordningen (2010:1008) om betaltjänster har regeringen gett Finansinspektionen bemyndigande att meddela föreskrifter.

Finansinspektionens mål med föreskrifterna är att bidra till att genomföra betalkontodirektivet i svensk rätt genom att använda de bemyndiganden som inspektionen får för att komplettera lagens bestämmelser på ett sätt som stärker konsumentskyddet. I föreskrifterna införs bland annat regler om de rutiner som betaltjänstleverantörer ska ha för konsumenters byte av betalkonto. Målet i denna del är att införa regler som är förenliga med betalkontodirektivet, men som samtidigt är anpassade efter de befintliga rutiner som tillämpas av Svenska Bankföreningens medlemmar och som bedöms vara till fördel för konsumenterna.

Föreskrifterna syftar vidare till att genomföra de krav i betalkontodirektivet som rör hur information om avgifter och tjänster som betaltjänstleverantörer ska hållas tillgänglig för konsumenter, och som inte redan har genomförts genom lagen eller genom de tekniska standarder som ska beslutas av EU-kommissionen.

I 8 § förordningen (2010:1008) om betaltjänster anges att Finansinspektionen ansvarar för att det finns en kostnadsfri webbplats för jämförelse av betaltjänstleverantörers avgifter för de betaltjänster som är de mest representativa betaltjänsterna. I föreskrifterna ingår därför regler om rapportering för att Finansinspektionen ska kunna fullgöra uppdraget att ansvara för jämförelsewebbplatsen.

¹ Prop. 2016/17:129.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Nuvarande regelverk

I de delar som föreskrifterna gäller saknas i stor utsträckning befintliga regler. I 4 kap. LBT finns emellertid vissa skyldigheter för betaltjänstleverantörer att lämna information innan ett avtal om enstaka betalningstransaktioner ingås (4 §) eller innan ett ramavtal ingås (10 §). Dessa bestämmelser genomför artiklarna 36.1 och 42.1–7 Europaparlamentets och rådets direktiv (2007/64/EG) om betaltjänster på den inre marknaden (det första betaltjänstdirektivet). Finansinspektionen bedömer att reglerna i 4 kap. LBT inte är tillräckliga för att kraven som ställs i betalkontodirektivet ska vara uppfyllda men att reglerna heller inte behöver ändras när direktivet genomförs.

Det saknades tidigare regler, i lag och föreskrifter, om hur byte av betalkonto skulle gå till. Däremot har medlemmarna i Svenska Bankföreningen enats om vilka rutiner som gäller när kunder byter bank. Som redogörs för nedan har rutinerna påverkat utformningen av föreskrifterna för byte av betalkonton.

Det saknades tidigare regler om rapportering som tog sikte på den information som Finansinspektionen behöver få in för att uppfylla myndighetens skyldigheter enligt betalkontodirektivet att se till att det finns en webbplats för att jämföra avgifter.

1.2.2 Kommande regelverk

I betalkontodirektivet anges att EU-kommissionen efter förslag från Europeiska bankmyndigheten (EBA) ska anta tekniska standarder för genomförande och tillsyn i enlighet med artiklarna 3.4, 4.6 och 5.4. De tekniska standarderna, som är direkt tillämpliga i Sverige när de antagits av kommissionen, har haft stor inverkan på utformningen av Finansinspektionens föreskrifter. På vilket sätt de inverkar framgår av motiveringarna och övervägandena i avsnitt 2.2.

1.3 Regleringsalternativ

1.3.1 Information om avgifter och tjänster till konsumenter

Finansinspektionen bedömer att alla de informationskrav som ställs upp i betalkontodirektivet inte täcks av lagbestämmelserna i 4 a kap. LBT eller av EBA:s utarbetade förslag till tekniska standarder. För att säkerställa att betalkontodirektivet helt införlivas i svensk rätt behövs därför bindande regler i form av föreskrifter från Finansinspektionen.

1.3.2 Regler för byte av betalkonto

Den rutin som Svenska Bankföreningens medlemmar gemensamt har kommit överens om (bankbytesrutinen) innebär ett snabbare och smidigare byte än vad

som stadgas i betalkontodirektivet. Rutinen tillämpas i dag av Svenska Bankföreningens medlemmar utan kända problem. Branschöverenskommelsen bedöms alltså fungera väl. Finansinspektionen anser, i likhet med vad regeringen skriver i propositionen, att det vore till nackdel för konsumenterna att införa regler om byte av betalkonto som inte minst motsvarar bankbytesrutinen. För att säkerställa att kunder till andra betaltjänstleverantörer än Svenska Bankföreningens medlemmar får samma möjligheter när de byter betalkonto krävs dock bindande föreskrifter som omfattar alla de aktörer som direktivet och lagen avser att omfatta. I vissa delar krävs även en anpassning för att bankbytesrutinen ska vara förenlig med betalkontodirektivet. Enligt regeringen är det lämpligt att sådana anpassningskrav för betaltjänstleverantörer lämnas i föreskrifter.²

1.3.3 Rapportering av uppgifter till Finansinspektionen

Enligt artikel 7 i betalkontodirektivet ska medlemsstaterna se till att det finns minst en jämförelsewebbplats på nationell nivå (webbplatsen). På webbplatsen ska konsumenter kunna jämföra de avgifter som olika betaltjänstleverantörer tar ut för betaltjänster. Webbplatsen kan enligt direktivet drivas antingen av en behörig myndighet eller av privata aktörer för myndighetens räkning. Det framgår av propositionen att regeringen anser att Finansinspektionen bör få ansvaret för webbplatsen även om själva driften av den kan skötas av någon annan på uppdrag av Finansinspektionen.³ Oavsett vilken aktör som i slutändan kan komma att driva webbplatsen, så måste den aktören publicera korrekt och aktuell data om avgifterna för tjänsterna. För att webbplatsen ska uppfylla kraven som ställs i direktivet, och eftersom bemyndigandet anger att uppgifterna ska lämnas till Finansinspektionen, måste betaltjänstleverantörer ha ett krav på sig att löpande rapportera uppgifter till Finansinspektionen i bindande föreskrifter.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Bemyndiganden finns i 4 a kap. 10 § LBT. Där anges att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om

- den information och redovisning som en betaltjänstleverantör ska lämna eller hålla tillgänglig enligt 4 a kap. 5 § LBT,
- de rutiner som ska gälla för byte av betalkonto enligt 4 a kap. 6 § LBT, och
- de uppgifter om betalkonton med grundläggande funktioner som en betaltjänstleverantör ska lämna till Finansinspektionen.

Finansinspektionen har genom 5 § 11–13 §§ förordningen (2010:1008) om betaltjänster fått bemyndigandet från regeringen att meddela föreskrifter på de områden som angetts ovan.

² Prop. 2016/17:129 s. 42.

³ Prop. 2016/17:129 s. 53.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen började bereda förslaget i början av 2017 när regeringen hade presenterat lagrådsremissen för genomförandet av betalkontodirektivet. Under ärendets beredning har Finansinspektionen haft kontakter med Svenska Bankföreningen om bankbytesrutinen. Finansinspektionen remitterade ett förslag till föreskrifter den 14 mars 2017.

Sveriges advokatsamfund, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Sparbankernas Riksförbund, och Näringslivets Regelnämnd har lämnat in remissyttranden. Finansinspektionen har efter remitteringen bearbetat föreskriftsförslaget och i detta arbete beaktat remissinstansernas synpunkter. De viktigaste synpunkterna redovisas och bemöts på det sätt som framgår i avsnitt 2. Föreskrifterna har även bearbetats redaktionellt.

Som närmare framgår av avsnitt 2.2 är vissa delar av föreskrifterna utformade utifrån slutliga förslag till tekniska standarder från EBA.

2 Motivering och överväganden

2.1 Tillämpningsområde, definitioner och ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna gäller för betaltjänstleverantörer som tillhandahåller betalkonton till konsumenter där konsumenten åtminstone kan placera medel, ta ut kontanter, samt utföra och ta emot betalningstransaktioner till och från tredje part.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker förslaget, eller har inget att invända. *Sveriges advokatsamfund* anser att skälen till att tillämpningsområdet för föreskrifterna inte hänvisar till 4 a kap. 2 § LBT bör framgå tydligt.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 1.6 i betalkontodirektivet framgår att direktivet gäller för betalkonton där konsumenter åtminstone ska kunna placera medel, ta ut kontanter samt utföra och ta emot betalningstransaktioner. Av skäl 12 till direktivet framgår vidare att direktivet inte omfattar konton med mer begränsade funktioner. Regeringen har angett att det inte finns anledning att tillämpa de bestämmelser som genomför betalkontodirektivet på andra typer av betalkonton än de som anges i direktivet.⁴ Finansinspektionen anser därför att föreskrifterna endast ska gälla för de betaltjänstleverantörer som tillhandahåller sådana betalkonton som uppfyller kraven som anges i artikel 1.6 i betalkontodirektivet. Det innebär att många betaltjänstleverantörer inte omfattas av föreskrifterna. Det gäller betalningsinstitut, institut för elektroniska

⁴ Se prop. 2016/17:129 s. 21.

pengar, registrerade betaltjänstleverantörer och registrerade utgivare av elektroniska pengar som tillhandahåller betalkonton utan de funktioner som konsumenter åtminstone kumulativt ska kunna utföra med kontot.

Det framgår vidare av skäl 13 att ett betalkonto med grundläggande funktioner, det vill säga sådana funktioner som framgår av 4 a kap. 2 § LBT, är ett sådant betalkonto som avses i artikel 1.6 och därför omfattas av direktivets bestämmelser. Däremot är tillämpningsområdet enligt artikel 1.6 i direktivet bredare än betalkonton med sådana grundläggande funktioner. De nya föreskrifterna gäller för samtliga betalkonton som omfattas av artikel 1.6 och det är därför inte möjligt att, som *Sveriges advokatsamfund* föreslår, hänvisa till bestämmelsen i 4 a kap. 2 § LBT när det gäller föreskrifternas tillämpningsområde.

2.1.1 Regler om rutiner för byte av betalkonto gäller inte alla byten

Finansinspektionens ställningstagande: Reglerna i 3 kap. föreskrifterna om rutiner för byte av betalkonto gäller inte om det är samma betaltjänstleverantör som är överlämnande respektive mottagande.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Av 4 a kap. 6 § LBT framgår att betaltjänstleverantörer ska ha rutiner för en konsuments byte av betalkonto i samma valuta mellan betaltjänstleverantören och en annan betaltjänstleverantör i Sverige. Reglerna i 3 kap. föreskrifterna gäller därför när en konsument byter betalkonto från en betaltjänstleverantör, som kallas överlämnande betaltjänstleverantör, till ett nytt betalkonto hos en annan betaltjänstleverantör i Sverige, som kallas mottagande betaltjänstleverantör. Reglerna gäller alltså inte vid byte av betalkonto inom samma betaltjänstleverantör.

2.1.2 Föreskrifternas ikraftträdande

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna träder i kraft den 1 juni 2017 i fråga om 1–3 kap. och i övrigt den 1 januari 2018.

Remisspromemorian: Förslaget saknade ett ikraftträdandedatum för 2 och 4 kap.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att 2 kap. föreskrifterna ska träda i kraft tidigast den 1 januari 2019 eftersom betaltjänstleverantörerna behöver samla in informationen under ett år för att kunna presentera den. Det saknas enligt föreningen mervärde att redovisa uppgifter som inte täcker ett kalenderår.

Finansinspektionens skäl: De svenska lagändringarna träder i kraft den 1 juni 2017, förutom reglerna i 4 a kap. 5 § LBT om information till konsumenter som träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Det beror på att medlemsstaterna enligt artikel 29.2 b i betalkontodirektivet ska tillämpa de åtgärder som är nödvändiga för att följa artikel 4.1–4.5, 5.1–5.3 och 7 senast nio månader efter att den delegerade akt om tekniska standarder som avses i artikel 3.4 träder i kraft.

Detta innebär att ikraftträdandet för vissa bestämmelser är beroende av när EU-kommissionen antar de tekniska standarderna för tillsyn och när regeringen beslutar att vissa lagbestämmelser ska börja gälla. Det gäller det datum då betaltjänstleverantörer måste börja lämna och hålla information tillgänglig och webbplatsen ska vara igång.

Den delegerade akten enligt artikel 3.4 är inte antagen, även om EBA överlämnade sitt slutliga förslag till EU-kommissionen den 5 maj 2017.⁵ Enligt artikel 10.1 femte stycket i förordningen (1093/2010) om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), ska EU-kommissionen inom tre månader från mottagandet av ett förslag till teknisk standard besluta huruvida den ska godkänna det. Det datum som medlemsstaterna senast måste börja tillämpa bestämmelserna i de ovan nämnda artiklarna är alltså tolv månader efter den 5 maj 2017.

Enligt Finansinspektionen finns det, mot bakgrund av det som sägs ovan, inget utrymme att låta föreskrifterna träda i kraft den 1 januari 2019 i denna del, som *Svenska Bankföreningen* anför. Det är också så att föreskrifterna inte innehåller några bestämmelser om *när* informationen ska hållas tillgänglig, utan detta framgår av 4 a kap. 5 § LBT. Föreskrifterna anger endast på vilket sätt denna information ska hållas tillgänglig. Eftersom bestämmelsen i 2 kap. 1 § föreskrifterna hänvisar till den information som en betaltjänstleverantör enligt 4 a kap. 5 § andra stycket LBT ska hålla tillgänglig, kommer betaltjänstleverantörer, oavsett när föreskrifterna träder i kraft, inte vara skyldiga att hålla informationen tillgänglig förrän regeringen beslutat att bestämmelsen i 4 a kap. 5 § LBT ska träda i kraft. Finansinspektionen beslutar därför att 2 kap. i föreskrifterna ska träda i kraft den 1 juni 2017 samtidigt som bestämmelserna i 1 och 3 kap. föreskrifterna.

För att säkerställa att Finansinspektionen har möjlighet att ansvara för driften av jämförelsewebbplatsen i tid – det vill säga inom nio månader från det att den delegerade akten träder i kraft – beslutar Finansinspektionen att skyldigheten för betaltjänstleverantörer att rapportera enligt 4 kap. i föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2018. Det innebär att Finansinspektionen i god tid innan Sverige är skyldiga att följa direktivet kommer att ha tillgång till informationen som krävs för att ansvara för driften av webbplatsen.

⁵ EBA/RTS/2017/04 – EBA FINAL Draft RTS on Union standardised terminology under Article 3(4) of Directive 2014/92/EU.

2.2 Information om tjänster och avgifter till konsumenter

Kraven som ställs på betaltjänstleverantörer enligt 4 a kap. 5 § LBT kan delas upp i tre informationsplikter. Den första omfattar krav på information som ska lämnas i rimlig tid innan ett avtal mellan en konsument och en betaltjänstleverantör ingås. Den andra omfattar krav på att betaltjänstleverantören håller viss information tillgänglig för konsumenter, oavsett om de är kunder eller inte. Den tredje omfattar krav på att betaltjänstleverantören årligen redovisar avgifter och räntesatser för tjänster som är knutna till ett befintligt betalkonto för konsumenten.

Av artikel 4.6 i betalkontodirektivet framgår att EU-kommissionen ska anta tekniska standarder för att genomföra ett standardiserat format för den information som ska lämnas av en betaltjänstleverantör innan ett avtal om betalkonto ingås (dokument med avgiftsinformation). När Finansinspektionens föreskrifter beslutas har de tekniska standarderna inte antagits. Av det slutliga förslaget⁶ som EBA har sänt till EU-kommissionen framgår dock att de allra flesta av de krav som ställs på betaltjänstleverantörernas information till konsumenter i betalkontodirektivet genomförs i de tekniska standarderna.

Vidare ska EU-kommissionen, enligt artikel 3.4 i betalkontodirektivet, anta tekniska standarder för tillsyn av en standardiserad terminologi för tjänster kopplade till betalkonton (ordlistan). Sverige ska, enligt artikel 3.5 i betalkontodirektivet, integrera den standardiserade terminologin i förteckningen över de mest representativa tjänsterna kopplade till betalkonton i Sverige (den nationella förteckningen av tjänster) som ska offentliggöras. Den nationella förteckningen av tjänster ska offentliggöras av Sverige senast tre månader efter att den delegerade akt som avses i artikel 3.4 i betalkontodirektivet har trätt i kraft.

Av artikel 5.4 i betalkontodirektivet framgår vidare att EU-kommissionen ska anta tekniska standarder för att genomföra ett standardiserat presentationsformat för redovisningen av avgifter och räntesatser samt dess gemensamma symbol (redovisning av avgifter). Dessa tekniska standarder har inte heller antagits av EU-kommissionen ännu. I likhet med de tekniska standarder som ska antas enligt artikel 4.6 i betalkontodirektivet, genomför dock EBA:s slutliga förslag⁷ till tekniska standarder enligt artikel 5.4 i betalkontodirektivet flera av de krav som ställs på betaltjänstleverantörernas redovisning av avgifter och räntesatser i artikel 5 i betalkontodirektivet.

Eftersom de tekniska standarderna ännu inte är antagna har Finansinspektionen valt att meddela föreskrifter med utgångspunkt i de slutliga förslag som EBA

⁶ EBA/ITS/2017/03 – EBA FINAL Draft ITS on the standardised presentation format of the fee information document and its common symbol under Article 4(6) of Directive 2014/92/EU.

⁷ EBA/ITS/2017/04 – EBA FINAL Draft ITS on the standardised presentation format of the statement of fees and its common symbol under Article 5(4) of Directive 2014/92/EU.

lämnat. Skulle de slutligt antagna tekniska standarderna skilja sig från förslagen kommer Finansinspektionen att överväga om föreskrifterna behöver ändras.

2.2.1 *Vissa bestämmelser från förslaget utgår*

Finansinspektionens ställningstagande: De föreslagna reglerna om hur information ska lämnas och redovisas införs inte.

Remisspromemorian: Förslaget innehöll krav på att den information samt redovisning av avgifter och räntesatser som en betaltjänstleverantör ska lämna till konsumenten, ska vara på svenska och att beloppen ska anges i samma valuta som medlen på betalkontot, om inget annat avtalats.

Remissinstanserna: *Finansbolagens Förening* anför, med hänvisning till 2 kap. 3 § föreskriftsförslaget, att avgiftsinformationen bör kunna lämnas på betaltjänstleverantörens webbplats för att minimera de administrativa kostnaderna samt att konsumenten och betaltjänstleverantören bör kunna komma överens om att den inte behöver ges om inte konsumenten efterfrågar den. *Svenska Bankföreningen* anser att Finansinspektionen bör avvakta med att införa bestämmelser om information om tjänster och avgifter till konsumenter mot bakgrund av att de tekniska standarder som ska antas av EU-kommissionen ännu inte är publicerade.

Finansinspektionens skäl: I EBA:s slutliga förslag till tekniska standarder, som har överlämnats till EU-kommissionen, har det införts bestämmelser om att information samt redovisning av avgifter och räntesatser ska vara på det officiella språket i medlemsstaten samt i betalkontots valuta. Mot bakgrund av att reglering inte längre saknas i dessa delar, har Finansinspektionen valt att stryka de paragrafer som i förslaget var avsedda att reglera detta.

2.2.2 *Hur information ska hållas tillgänglig*

Finansinspektionens ställningstagande: Den information som ska hållas tillgänglig för konsumenter ska finnas på betaltjänstleverantörens webbplats och i lokaler som är öppna för konsumenter. Detta gäller endast om betaltjänstleverantören har en webbplats eller lokal som är tillgänglig för konsumenter.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: I artikel 4.5 i betalkontodirektivet ställs krav på att den nationella förteckningen av tjänster och ordlistan om möjligt ska hållas tillgängliga på betaltjänstleverantörens webbplats, samt i lokaler som är

tillgängliga för konsumenter, även de som inte är kunder. Finansinspektionen har bedömt att de informationskrav som ställs i betalkontodirektivet inte täcks av bestämmelserna i 4 a kap. 5 § LBT. För att säkerställa att betalkontodirektivet helt införlivas i svensk rätt införs därför bindande regler i form av föreskrifter. Enligt föreskrifterna ska informationen hållas tillgänglig i lokaler som är öppna för konsumenter och på betaltjänstleverantörens webbplats. Kravet gäller enbart för de betaltjänstleverantörer som har en webbplats och en lokal som konsumenter har tillgång till.

2.3 Rutiner för byte av betalkonto

2.3.1 Allmänt om befintliga alternativ och kraven i betalkontodirektivet

Av artikel 9 i betalkontodirektivet framgår att medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörer erbjuder en bytestjänst mellan betalkonton i samma valuta till alla konsumenter. Av artikel 10 i betalkontodirektivet framgår vilka krav som ställs på bytestjänsten och som medlemsstaterna ska se till att betaltjänstleverantörerna erbjuder. Medlemsstaterna får dock behålla alternativ till kraven som anges i direktivet om de tydligt främjar konsumenten, inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten och om bytet slutförs inom högst den tidsram som framgår av artikel 10.

Artiklarna genomförs delvis genom 4 a kap. 6 § LBT, som anger att betaltjänstleverantörer ska ha rutiner för byte av betalkonto. Det står dock i propositionen⁸ att de närmare kraven på rutinerna bör regleras i föreskrifter på lägre nivå än lag. Vidare anger regeringen att valmöjligheten att behålla befintliga alternativ bör utnyttjas eftersom medlemmarna i Svenska Bankföreningen i dag tillämpar en rutin för att byta bankkonto som är enklare och går snabbare att genomföra än med den tjänst som anges i direktivet.

Finansinspektionens ställningstagande: Betaltjänstleverantörer ska fastställa skriftliga rutiner för byte av betalkonto, som åtminstone uppfyller vissa angivna krav i 3 kap. föreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll.

Remissinstanserna: Sveriges advokatsamfund tillstyrker förslaget, men framför att Finansinspektionen bör säkerställa att föreskrifterna uppdateras kontinuerligt för att undvika att behålla lösningar som inte längre är det bästa som kan erbjudas kunderna. Näringslivets Regelnämnd anser att Finansinspektionen inte har visat att föreskrifterna på något sätt förbättrar situationen och att det därför inte är visat att förslaget om byte av betalkonto är motiverat. Vidare anser nämnden, tillsammans med Svenska Bankföreningen, att det saknas regler om ansvarsfördelningen mellan mottagande och överlämnande betaltjänstleverantör vid byte av betalkonto.

⁸ Prop. 2016/17:129 s. 42.

Finansinspektionens skäl: Bankbytesrutinen har, som nämns ovan, använts av medlemmarna i Svenska Bankföreningen under lång tid och även Finansinspektionen bedömer att den fungerar väl. Finansinspektionen instämmer i regeringens bedömning att bankbytesrutinen är smidigare och att ett byte genomförs snabbare än med den tjänst som beskrivs i direktivet (bytestjänsten). Det framgår dock av bankbytesrutinen att den gäller för konsumenter som avser att byta bankkonto och även tillhörande banktjänster. Eftersom såväl direktivet som 4 a kap. 6 § LBT ställer krav på att *betaltjänstleverantörer* ska ha rutiner för att byta *betalkonto* är det därför enligt Finansinspektionen inte möjligt att införa bankbytesrutinen i föreskrifter utan anpassning. Det beror på att bankbytesrutinen omfattar tjänster som inte alla betaltjänstleverantörer har rätt eller möjlighet att tillhandahålla, samt tjänster som direktivet inte omfattar.⁹ Dessutom saknar bankbytesrutinen funktioner som finns i bytestjänsten och som främjar konsumenten. Det skulle innebära ytterligare en belastning för konsumenten om dessa funktioner inte infördes i föreskrifterna. Finansinspektionens krav på rutinen för att byta betalkonto är därför utformade så att samtliga betaltjänstleverantörer kan tillämpa och följa kraven, samtidigt som den befintliga och väl fungerande bankbytesrutinen fortfarande ska kunna användas i så stor utsträckning som möjligt.

Finansinspektionen saknar bemyndigande att föreskriva om ansvarsfördelningen mellan två enskilda parter som kan uppstå enligt 4 a kap. 8 § LBT. Några sådana regler införs därför inte, vilket *Svenska Bankföreningen* och *Näringslivets Regelnämnd* har föreslagit.

Som framgår ovan anser regeringen att det behövs föreskrifter för att fastställa det närmare innehållet i rutinerna. Regeringen har därför gett Finansinspektionen ett bemyndigande att genomföra detta. Något utrymme att avstå från att meddela föreskrifter, som Näringslivets Regelnämnd har framfört, finns därför inte enligt Finansinspektionen.

Finansinspektionen bedömer att de flesta institut som ska följa föreskrifterna är så kallade fullsortimentbanker, eller åtminstone banker med fler tjänster kopplade till sina betalkonton än de som omfattas av artikel 1.6 i betalkontodirektivet. För att göra det möjligt för sådana banker – och underlätta för konsumenter som är kunder i dessa banker – att hantera byten av fler tjänster, anges i direktivet att rutinen åtminstone ska uppfylla kraven som framgår av föreskrifterna. Det innebär att det fortfarande är möjligt för betaltjänstleverantörer med fler tjänster att fastställa mer långtgående rutiner – i likhet med bankbytesrutinen. Av förslaget till 4 a kap. 6 § LBT framgår det att rutinen ska säkerställa att bytet sker snabbt och utan onödiga olägenheter för kunden. Föreskrifterna gäller dock endast för de tjänster som omfattas av föreskrifternas tillämpningsområde.

⁹ Som exempel kan nämnas e-fakturor, inlåningskonton, valutakonton, ISK-konton eller fondkonton.

2.3.2 *Krav på skriftliga rutiner*

Finansinspektionens ställningstagande: Rutinerna som betaltjänstleverantörer ska upprätta ska vara skriftliga.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Tillstyrker förslaget eller har inte haft något att invända mot det.

Finansinspektionens skäl: Betaltjänstleverantörer ska ha skriftliga rutiner för byte av betalkonto. Skriftliga rutiner kan enkelt kontrolleras och underlättar därför Finansinspektionens tillsyn av att betaltjänstleverantörer uppfyller sina skyldigheter. Mot bakgrund av detta – och eftersom en betaltjänstleverantör dessutom är skadeståndsansvarig mot konsumenten för rena förmögenhetsskador som uppstår på grund av att leverantören inte har följt skyldigheterna enligt 4 a kap. 6 § LBT – anser Finansinspektionen att det är rimligt att kräva att alla betaltjänstleverantörer, oavsett storlek, har skriftliga rutiner.

2.3.3 *Konsumentens uppdrag*

Finansinspektionens ställningstagande: Ett byte av betalkonto inleds med att konsumenten lämnar ett skriftligt uppdrag med instruktioner till den mottagande betaltjänstleverantören om att ett byte ska ske och hur det ska genomföras. Uppdraget ska kunna lämnas på svenska om inget annat har överenskommit. I uppdraget och instruktionerna ska konsumenten kunna ange autogiromedgivanden, inkommande betalningar, och stående överföringar som konsumenten vill knyta till det nya betalkontot. Konsumenten ska även kunna ange datum för när bytet ska inledas.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. Finansinspektionen har förtydligat att autogiromedgivanden, inkommande betalningar och stående överföringar inte ska flyttas, utan upprättas på nytt.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* anser att det måste förtydligas att kunden ansvarar för informationen i uppdraget och instruktionerna och att berörda banker inte ska ta ansvar för förseningar som beror på kunden. Föreningen anser inte att en fullmakt från övriga innehavare av ett betalkonto bör kunna godtas av betaltjänstleverantörer som samtycker till bytet. Föreningen anser att sista stycket i artikel 10.2 i betalkontodirektivet inte, som föreningen har uppfattat att Finansinspektionen har tolkat den, bör kunna innebära att kunden ska ha möjlighet att inte lämna den överlämnande betaltjänstleverantören. Bankföreningen tycker också att det kan ifrågasättas om det ingår i Finansinspektionens bemyndigande att föreskriva om rutiner som inte innebär regelrätt byte.

Föreningen anför vidare, tillsammans med *Näringslivets Regelnämnd* och *Sparbankernas Riksförbund*, att reglerna för byte av betalkonto endast bör göras tillämpliga när ett byte som innebär att konsumenten lämnar den överlämnande betaltjänstleverantören sker, och inte som föreslagits, när konsumenten önskar öppna nytt konto dit vissa tjänster ska flyttas. Sparbankernas Riksförbund framhåller också att kontot hos den överlämnande betaltjänstleverantören alltid ska avslutas med hänsyn till att fördelarna bör överväga nackdelarna för kunden med tanke på riskerna för penningtvätt. Näringslivets Regelnämnd anser även att sådana begränsade uppdrag som föreslås ökar risken för missförstånd som kan förorsaka kunden skada jämfört med om kunden själv genomför flytten.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionens föreskrifter innebär att bytet av betalkonto inleds genom att en konsument vänder sig till den mottagande betaltjänstleverantören med önskemål om att genomföra ett byte. Samtidigt ger konsumenten den mottagande betaltjänstleverantören ett skriftligt uppdrag att påbörja bytet och bistå konsumenten med detta. Om det gamla betalkontot har flera innehavare ska samtliga ge uppdraget. Detta följer av både direktivets krav på bytestjänsten och av bankbytesrutinen. När det gäller formkraven på samtycket för övriga kontoinnehavare saknas bestämmelser om hur det ska utformas. Enligt Finansinspektionen är det upp till varje betaltjänstleverantör att ställa upp de formkrav som bedöms nödvändiga. Finansinspektionen konstaterar att det inte är ett krav att acceptera en fullmakt.

Av artikel 10.2 i betalkontodirektivet framgår att tillståndet (dvs. uppdraget) ska upprättas på ett av de officiella språken i den medlemstat där tjänsten påbörjas, eller på något annat språk som parterna kommit överens om. Eftersom detta krav inte framgår av bestämmelsen i 4 a kap. 6 § LBT, framgår av föreskrifterna att uppdraget ska kunna lämnas på svenska om inget annat avtalas mellan konsumenten och betaltjänstleverantören.

Av artikel 10.2 tredje stycket i betalkontodirektivet framgår att konsumenten ska få möjlighet att ge sitt specifika samtycke till att var och en av uppgifterna som avses i artikel 10.3 och 10.5. I artikel 10.3 f) finns uppgiften ”Avsluta det betalkonto som innehas hos det överförande kreditinstitutet på den dag som konsumenten anger”¹⁰ angiven. Det är alltså ett annat stycke än det som *Svenska Bankföreningen* hänvisar till, som enligt Finansinspektionen anger att en konsument ska ha möjlighet att välja att betalkontot inte ska avslutas. Eftersom det i artikel 10.1 anges att medlemsstater endast får bibehålla åtgärder som alternativ till bytestjänsten om de tydligt främjar konsumenten och inte innebär någon ytterligare belastning för konsumenten, anser Finansinspektionen att det krävs bestämmelser i föreskrifterna som ger konsumenter rätt att välja att kontot inte ska avslutas. Av samma skäl kan det inte krävas av konsumenten att denne överför medel, avslutar stående

¹⁰ Observera att i den engelska översättningen anges ”payment service provider” och inte ”credit institution”. Liknande översättningar finns även på tyska och franska.

överföringar och autogiron, eftersom det framgår av artikel 10.4 b) till 10.4 d) i betalkontodirektivet att konsumenten ska ha möjlighet att i uppdraget specifikt samtycka till uppgifterna. Finansinspektionen anser vidare att en sådan reglering rymms inom det bemyndigande som meddelats, mot bakgrund av att det bland annat i parallelluppställningen över genomförandet i svensk rätt av betalkontodirektivet anges att artikel 10 genomförs genom 4 a kap. 6 § första och andra stycket LBT och myndighetsföreskrifter.

I 4 a kap. 6 § LBT finns ett krav på att bytet ska vara genomfört inom den tidsram som framgår av artikel 10 i betalkontodirektivet. Den yttersta tidsramen som betaltjänstleverantörer ska agera på enligt direktivet är tolv bankdagar. Av bankbytesrutinen framgår att byten av sådana betalkonton som omfattas av betalkontodirektivet normalt ska hanteras redan inom tre bankdagar. Finansinspektionen anser i likhet med regeringen att det skulle vara till nackdel för konsumenterna att inte behålla befintliga rutiner eftersom de flesta byten för konsumenter i dag sker mellan betaltjänstleverantörer som är medlemmar i Svenska Bankföreningen, där bankbytesrutinens krav på tre bankdagar tillämpas. Finansinspektionen anser därför att det ska ställas krav på att betaltjänstleverantörerna normalt ska genomföra bytet inom tre bankdagar från den dag uppdraget inleds. För att det ska vara möjligt för konsumenter att lämna in uppdraget, men fortfarande fördröja processen så att bytet slutförs vid en senare tidpunkt, införs en möjlighet för konsumenten att ange ett senare datum för när bytet ska inledas.

2.3.4 Den mottagande betaltjänstleverantörens skyldigheter

Finansinspektionens ställningstagande: Den mottagande betaltjänstleverantören ska skicka uppdraget och instruktionerna till den överlämnande betaltjänstleverantören på svenska eller ett annat språk som de har kommit överens om senast bankdagen efter att bytet har inletts. Om konsumenten har begärt att kvarstående medel på betalkontot hos den överlämnande betaltjänstleverantören ska överföras, ska den mottagande betaltjänstleverantören informera den överlämnande betaltjänstleverantören om hur överföringen ska utföras. Leverantören ska vidare upprätta de autogiomedgivanden och stående överföringar som konsumenten har angett i uppdraget. Det ska ske senast tre bankdagar efter att bytet har inletts. Den mottagande betaltjänstleverantören ska vidare informera betalare om de uppgifter som krävs för att de ska kunna ändra sina betalningsrutiner hos sin betaltjänstleverantör inom tre bankdagar. Bestämmelserna om den mottagande betaltjänstleverantörens skyldigheter ska börja tillämpas först när konsumenten har öppnat ett betalkonto hos den mottagande betaltjänstleverantören.

Remisspromemorian: Finansinspektionen har i relation till det remitterade förslaget förtydligat att autogiomedgivanden, inkommande betalningar och stående överföringar inte överförs, utan upprättas på nytt. Förslaget innehöll ingen möjlighet för mottagande och överlämnande betaltjänstleverantör att

komma överens om att uppdraget ska överlämnas på annat språk än svenska. Denna möjlighet har lagts till. Dessutom har en ny bestämmelse införts om från vilken tidpunkt som betaltjänstleverantörens skyldigheter inträder.

Remissinstanserna: *Sveriges advokatsamfund* anför att en bestämmelse om skyldighet för mottagande betaltjänstleverantör att skicka uppdraget och instruktioner på svenska är onödig mot bakgrund av att några missförhållanden inte känns till och att korrespondensen borde kunna skötas enligt kommersiella regler. *Svenska Bankföreningen* har avstyrkt förslaget eftersom föreningen anser att det inte är genomförbart att låta uppdraget omfatta inkommande betalningar och stående överföringar. Föreningen invänder mot att stående överföringar och inkommande betalningar flyttas, och uppger att en ny överföring eller betalningsrutin upprättas och den gamla avslutas. När det gäller inkommande betalningar uppger föreningen att en instruktion från banken med en ny betalningsrutin för en konsument inte accepteras, samt att det är omöjligt att skapa en rutin som är förenlig med varje arbetsgivares rutin för att byta konto för en arbetstagare. Föreningen anser att en mer utförlig konsekvensanalys krävs för de nya momenten som går utöver bankbytesrutinen, och att tidsgränserna måste övervägas. Vidare anför föreningen att konsumenterna själva bör överföra medel, avsluta stående överföringar, kort och autogiron. Därutöver föreslår föreningen att de skyldigheter den mottagande betaltjänstleverantören har bör gälla från att leverantören öppnar kontot som kunden ska byta till.

Finansinspektionens skäl: För att hålla tidsramen på tre bankdagar, ge den överlämnande betaltjänstleverantören så mycket tid som möjligt, och för att ta hänsyn till att uppdrag kan lämnas efter att dagens post har skickats, är det enligt Finansinspektionen rimligt att kräva att uppdraget och instruktionerna överlämnas till den överlämnande betaltjänstleverantören senast bankdagen efter den bankdag då konsumenten angett att bytet ska inledas. Av artikel 10.2 i betalkontodirektivet framgår att tillståndet ska upprättas på det officiella språket i medlemsstaten eller på något annat språk som parterna kommit överens om. Finansinspektionen instämmer med *Sveriges advokatsamfund* i att det saknas skäl till att inte låta aktörerna själva bestämma språk på ett sätt som direktivet tillåter. Att däremot inte införa någon regel om språk riskerar att få följderna att direktivet inte genomförs fullt ut. Mot den bakgrunden har Finansinspektionen justerat bestämmelsen så att den mottagande och den överlämnande betaltjänstleverantören kan komma överens om att uppdraget och instruktionerna ska lämnas på ett annat språk än svenska.

Övriga skyldigheter som den mottagande betaltjänstleverantören har är att informera betalare om de nya kontouppgifter och andra uppgifter som krävs för att göra betalningar till det nya betalkontot. Med betalare avses exempelvis konsumentens arbetsgivare för löneutbetalningar, Försäkringskassan för utbetalningar av bidrag och ersättningar samt Centrala studiestödsnämnden för utbetalningar av studielån. Informationsskyldigheten gäller de betalare som konsumenten har uppgett i uppdraget.

Som framgår ovan har *Svenska Bankföreningen* pekat på flera problem med att en bank ansvarar för att byte av inkommande betalningar sker, som exempelvis att olika arbetsgivare har olika krav för byte av kontonummer för löneutbetalning, att pensionsutbetalare och försäkringsföretag inte accepterar att banken begär ett byte, samt att banken inte kan ansvara för att betalningar som begärts, men ännu inte utförts, ändras till det nya kontot.

Finansinspektionen vill förtydliga att föreskrifterna inte anger att en betaltjänstleverantör ansvarar för att betalare av inkommande betalningar till en konsuments betalkonto byter kontonummer i sin betalningsrutin, eller att så sker vid en särskild tidpunkt. Bestämmelsen i 3 kap. 9 § föreskrifterna innebär endast ett krav på att den mottagande betaltjänstleverantören ska ge betalaren den information som betaltjänstleverantören kräver för att kunna ta emot betalningen. I de fall arbetsgivare, pensionsutbetalare eller försäkringsbolag genom avtal eller överenskommelser med konsumenten kräver ytterligare åtgärder än en uppmaning från konsumenten som skickas från betaltjänstleverantören för att bytet ska genomföras, finns ingen skyldighet för betaltjänstleverantören att genomföra anpassade åtgärder efter enskilda betalares önskemål.

Vidare ska den mottagande betaltjänstleverantören upprätta de autogiron och stående överföringar som konsumenten har angett i uppdraget och knyta dessa till det nya betalkontot. Det ska ske senast tre bankdagar efter det datum som konsumenten bestämt att bytet ska inledas. Som exempel på sådana överföringar kan nämnas överföringar till sparkonton, överföringar till konton för fakturabetalningar och regelbundna överföringar till andra betalningsmottagare. Med hänsyn till vad Svenska Bankföreningen har anfört om den praktiska hanteringen har Finansinspektionen förtydligat bestämmelserna. Nu framgår det tydligare att skyldigheten för den mottagande betaltjänstleverantören när det gäller stående överföringar och autogiron är att upprätta nya stående överföringar och betalningsrutiner snarare än att ”överföra” eller ”flytta” dessa från den överlämnande betaltjänstleverantören.

Som Finansinspektionen anför ovan under avsnitt 2.3.3 framgår det i artikel 10.3 tredje stycket i betalkontodirektivet att konsumenten ska få möjlighet att ange de specifika uppgifterna i tillståndet. Eftersom Finansinspektionen bedömer att sådana uppgifter främjar konsumenten går det inte att frångå bytestjänsten i direktivet och bibehålla andra åtgärder vid genomförandet i svensk rätt.

Finansinspektionen har även, i enlighet med vad Svenska Bankföreningen föreslagit, infört en ny bestämmelse som tydliggör att föreskrifternas krav ska tillämpas från det att ett betalkonto öppnats hos den mottagande betaltjänstleverantören. Att detta anges tydligt är särskilt angeläget eftersom skadeståndsskyldighet uppstår för betaltjänstleverantörer som inte genomför byten inom den tid som framgår av 4 a kap. 6 § LBT. Eftersom en betaltjänstleverantör inte får etablera en affärsförbindelse med en konsument

om kundkännedom inte uppnås, enligt 2 kap. 11 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, kan ett betalkonto inte öppnas innan sådana åtgärder har vidtagits. Det finns därför inte skäl att i bestämmelsen ange att betaltjänstleverantören först måste ha vidtagit åtgärder för kundkännedom, eftersom det redan följer av andra bestämmelser.

Eftersom konsumenten enligt direktivet ska ha möjlighet att välja att det gamla betalkontot inte avslutas, är en mottagande betaltjänstleverantör endast skyldig att informera den överlämnande betaltjänstleverantören om hur en överföring av eventuella kvarstående medel ska ske om konsumenten begärt det, eller om kontot enligt uppdraget ska avslutas. Den information som ska lämnas rör i de flesta fall kontonummer till det nya betalkontot, men det kan även handla om annan information som den mottagande betaltjänstleverantören behöver för att kunna kreditera konsumentens betalkonto vid situationer där exempelvis betaltjänstleverantören inte är ansluten till ett generellt betalsystem.

2.3.5 Den överlämnande betaltjänstleverantörens skyldigheter

Finansinspektionens ställningstagande: Tre bankdagar efter att den överlämnande betaltjänstleverantören har mottagit uppdraget från den mottagande betaltjänstleverantören ska den överlämnande betaltjänstleverantören avsluta stående överföringar och autogireringar samt – om konsumenten begärt det – överföra kvarstående medel och avsluta kontot.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Svenska Bankföreningen avstyrker förslaget i denna del av samma skäl som föreningen anfört om rutinens tillämplighet när betalkontot hos överlämnande betaltjänstleverantören inte har avslutas.

Finansinspektionens skäl: Utöver att avsluta och överföra kvarstående saldo till det nya betalkontot om kontot ska avslutas, är den överlämnande betaltjänstleverantören enligt föreskrifterna skyldig att – om det begärts av konsumenten – sluta utföra transaktioner inom tre bankdagar från att den överlämnande betaltjänstleverantören har mottagit ett fullständigt uppdrag från den mottagande betaltjänstleverantören.

Om konsumenten inte har gett instruktioner om att kontot ska avslutas, är det möjligt att konsumenten vill att inkommande betalningar och autogireringar ska fortsätta att gå till eller från det gamla betalkontot. Finansinspektionens föreskrifter är därför flexibla på så sätt att en konsument får möjlighet att ge instruktioner om att endast vissa delar av bytet ska genomföras. Andra alternativ, som exempelvis skulle kräva att den överlämnande betaltjänstleverantören alltid avslutade betalkonton, skulle vara till nackdel för konsumenter som av olika skäl önskar ha två eller flera betalkonton. Mot den bakgrunden, samt av samma skäl som anförts under avsnitt 2.3.3 ska en konsument ha möjlighet att välja huruvida betalkontot ska avslutas eller inte.

2.4 Rapportering av uppgifter till Finansinspektionen

2.4.1 Rapporteringsskyldighetens omfattning

Finansinspektionens ställningstagande: En betaltjänstleverantör som tillhandahåller betalkonton med sådana grundläggande funktioner som framgår av 4 a kap. 2 § LBT ska rapportera den lägsta avgift som alla konsumenter kan erbjudas för de tjänster som framgår av den förteckning över de mest representativa tjänsterna som är knutna till betalkonton i Sverige som Finansinspektionen publicerar.

Remisspromemorian: Förslaget saknade precisering av vilken avgift som ska rapporteras när olika avgifter tas ut från samma betaltjänstleverantör. I övrigt hade förslaget samma innehåll.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* konstaterar att reglerna om rapportering kommer medföra kostnader som slår hårdare mot små banker än mot de större. *Svenska Bankföreningen* önskar klarläggande av vilken uppgift som ska rapporteras när olika avgifter gäller för nya respektive befintliga kunder.

Finansinspektionens skäl: Rapporteringsskyldigheten gäller endast sådana betaltjänstleverantörer som har betalkonton som omfattas av föreskrifterna enligt 1 kap. 1 §. I enlighet med hur bemyndigandet är formulerat gäller rapporteringsplikten dessutom endast betaltjänstleverantörer som tillhandahåller betalkonton med grundläggande funktioner. Vad som avses med grundläggande funktioner framgår av 4 a kap. 2 § LBT.

Bestämmelserna i 4 kap. föreskrifterna syftar till att säkerställa att Finansinspektionen får information som kan användas för att tillhandahålla den webbplats för att jämföra avgifter för olika tjänster som betaltjänstleverantörer har. Syftet med jämförelsewebbplatsen är, enligt skäl 9 till betalkontodirektivet, att förbättra möjligheterna att jämföra betalkontoavgifter och öka viljan att byta betalkonto. Därför anser Finansinspektionen att det är den lägsta avgift som en blivande konsument förutsättningslöst kan erbjudas av betaltjänstleverantören som är den relevanta avgiftsuppgiften. Finansinspektionen har därför, mot bakgrund av vad *Svenska Bankföreningen* har anfört om att olika avgifter kan vara tillämpliga, förtydligat bestämmelsen så att det klart framgår vilken avgift det är som ska rapporteras.

2.4.2 Löpande rapportering inom en bankdag

Finansinspektionens ställningstagande: Uppgifter om avgifter för tjänsterna ska lämnas till Finansinspektionen samma bankdag som avgiften ska börja tillämpas.

Remisspromemorian: Föreskriftsförslaget hade samma innehåll, även om promemorian innehöll en felaktig skrivning om att rapportering skulle ske senast en bankdag efter att avgiften ska börja tillämpas. Den uppgiften har rättats till.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* föreslår att rapportering ska ske senast en bankdag efter att den nya avgiften tillämpas, som det angetts i promemorian och att föreskriftstexten därför ska ändras eftersom samma bankdag skulle leda till stor administrativ börda.

Finansinspektionens skäl: Uppgifterna som ska rapporteras är de avgifter som en betaltjänstleverantör tillämpar för de tjänster som framgår av den nationella förteckningen av tjänster som ska finnas publicerad på Finansinspektionens webbplats. Uppgifterna är avsedda att användas som data till jämförelsewebbplatsen. I artikel 7 i betalkontodirektivet ställs krav på att medlemsstaterna ska säkerställa att informationen som publiceras på webbplatsen är aktuell och korrekt. För att undvika längre perioder med inaktuell information på webbplatsen ska betaltjänstleverantörer löpande – senast samma bankdag som nya avgifter tillämpas – vara skyldiga att rapportera dem till Finansinspektionen. Det finns inte skäl att ändra förslaget så som *Svenska Bankföreningen* föreslår eftersom informationen på jämförelsewebbplatsen riskerar att bli inaktuell. Eftersom betaltjänstleverantörer fritt kan ändra avgifterna för sina tjänster ställs det krav på en löpande rapportering. Alternativet med en periodisk rapportering skulle innebära att webbplatsen endast skulle innehålla korrekt information så länge inga avgifter ändrades mellan rapporteringstillfällena.

3 Föreskrifternas konsekvenser

Regelrådet har i sin granskning av ärendet konstaterat att förslaget inte får effekter av sådan betydelse för företag att *Regelrådet* yttrar sig.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionens föreskrifter riktar sig uteslutande till företag som tillhandahåller betalkonton och tjänster till konsumenter. De övervägande skälen till att betalkonton regleras i betalkontodirektivet är att stärka konsumenters rättigheter, öka deras möjligheter till flexibilitet och minska det informationsunderläge som uppstår när det är svårt för konsumenter att jämföra de avgifter som olika betaltjänstleverantörer tar ut för sina tjänster.

3.1.1 Information om avgifter och tjänster till konsumenter

Genom Finansinspektionens föreskrifter får konsumenter som inte har tillgång till betaltjänstleverantörers webbplatser möjlighet att tillgodogöra sig informationen som ska hållas tillgänglig genom att besöka

betaltjänstleverantörers lokaler. Detta bedöms få en positiv effekt för konsumenterna som saknar naturlig tillgång till webben.

3.1.2 Byte av betalkonto

Finansinspektionen bedömer att en överväldigande majoritet av byten av betalkonton i dag sker enligt den rutin som Svenska Bankföreningen har tagit fram och tillämpar för sina medlemmar. Eftersom Finansinspektionens föreskrifter till stor del är anpassade efter bankbytesrutinen förväntas de inte medföra någon större förändring för merparten av konsumenterna. Föreskrifterna får däremot större effekt för konsumenterna som är kunder till marknadsaktörer som inte är medlemmar i Svenska Bankföreningen. Dessa konsumenterna kommer att ha samma möjlighet som övriga att på ett smidigt sätt byta betalkonto när Finansinspektionens föreskrifter träder i kraft.

Det kan även noteras att bankbytesrutinen inte till fullo överensstämmer med de krav som finns i Finansinspektionens föreskrifter. På de områden där skillnader finns, får konsumenterna alltså en större flexibilitet. Exempelvis kan nämnas att konsumenterna ska ha möjlighet att i uppdraget närmare bestämma vilka moment som bytet ska omfatta och att betaltjänstleverantörer ska informera betalarna som gör återkommande inbetalningar till konsumenten om det nya betalkontot. Förslaget bedöms därför i denna del påverka konsumenterna positivt. För samhället innebär kravet att myndigheter, privatpersoner och arbetsgivare till konsumenterna som byter betalkonto kommer få information direkt från betaltjänstleverantören om nya kontouppgifter. Finansinspektionen bedömer att denna nyhet i bytet inledningsvis kan vara ovant för samhället men att en normalisering kan förväntas som innebär en smidigare hantering.

3.1.3 Rapportering av avgifter

Att en betaltjänstleverantör måste lämna uppgifter till Finansinspektionen bedöms endast indirekt påverka konsumenterna och samhället. Genom att föreskrifterna kräver att betaltjänstleverantörer ska rapportera till Finansinspektionen när de ändrar sina avgifter blir det möjligt att bygga en jämförelsewebbplats med korrekta och aktuella uppgifter.

Med hjälp av en sådan jämförelsewebbplats kan konsumenterna på ett tydligt sätt jämföra och bli medvetna om de avgifter som betaltjänstleverantörer tar ut för sina tjänster. I dag är prissättningen och avgiftsstrukturerna på marknaden ofta otydliga eftersom konsumenterna i många fall erbjuds paketlösningar. Samhället och konsumenterna bedöms därför indirekt påverkas positivt av kraven på löpande rapportering av avgifter till Finansinspektionen.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

Föreskrifterna gäller först och främst för betaltjänstleverantörer. Det innebär att samtliga aktörer som kommer att följa föreskrifterna redan i dag står under tillsyn av Finansinspektionen. Vidare krävs det att betaltjänstleverantörerna tillhandahåller betalkonton med vissa funktioner. Eftersom Finansinspektionen inte har möjlighet att registrera, eller på annat sätt har uppgifter om vilka betaltjänstleverantörer som tillhandahåller betalkonton med sådana funktioner, är det svårt att ange det exakta antalet berörda företag. Dessutom omfattas dessa tjänster ofta inte av ytterligare tillståndsplikt för betaltjänstleverantörer, utan det står leverantörerna fritt att påbörja en sådan verksamhet i sin rörelse.

Det finns totalt cirka 150 betaltjänstleverantörer som kan omfattas av föreskrifterna. Dessa fördelas på cirka 120 kreditinstitut samt cirka 30 betalningsinstitut, registrerade betaltjänstleverantörer och utgivare av elektroniska pengar. Finansinspektionen bedömer att det, som situationen ser ut i dag, är osannolikt att betaltjänstleverantörer som inte är kreditinstitut kommer att omfattas av föreskrifterna. Inte heller alla kreditinstitut har betalkonton av det slag som omfattas av föreskrifterna. Däremot bedöms majoriten av bankaktiebolagen omfattas; endast ett fåtal av dem ser ut att falla utanför tillämpningsområdet. Antalet bankaktiebolag är i dag 87 och Finansinspektionen bedömer därför att cirka 100 bolag är berörda. Eftersom majoriteten av de berörda företagen är betaltjänstleverantörer under tillsyn, som dessutom tillämpar liknande rutiner som beskrivs i föreskrifterna, bedömer Finansinspektionen att några speciella informationsinsatser inte är nödvändiga.

3.2.2 Information om avgifter och tjänster till konsumenter

Finansinspektionens föreskrifter är begränsade när det gäller den ytterligare information som företagen behöver hålla tillgänglig. Konsekvenserna för företagen bedöms därför vara marginella. Kostnaden för att publicera den första informationen på webbplatsen bedöms även den vara liten. Det tar uppskattningsvis inte mer än 1–2 timmar, vilket innebär en kostnad på högst 2 600 kronor (1 300 x 2 timmar).

Den överväldigande majoriteten av de aktörer som omfattas av föreskrifterna kommer, enligt Finansinspektionens bedömning, bara vara skyldiga att hålla informationen tillgänglig i en lokal. En sådan kostnad skulle därför vara försumbar. För enstaka aktörer, som har ett stort kontorsnät där informationen måste finnas tillgänglig, bedöms dock kostnaden bli större. Finansinspektionen uppskattar tidsåtgången till 30 minuter per kontor och år. För en betaltjänstleverantör med 100 kontor bedöms kostnaden således bli 65 000 kronor (1 300 x 0,5 timmar x 100 kontor) årligen.

3.2.3 Byte av betalkonto

Finansinspektionen bedömer att betaltjänstleverantörer påverkas av Finansinspektionens föreskrifter om byte av betalkonto.

Mot bakgrund av att många tillämpar bankbytesrutinen innebär föreskrifterna inte någon stor skillnad jämfört med dagens hantering. Finansinspektionen bedömer att framtagandet av rutinerna medför en engångskostnad.

Uppskattningsvis tar det en betaltjänstleverantör 10–15 timmar att upprätta en rutin. Kostnaden beräknas därför som högst bli 19 500 kronor (1 300 kronor x 15 timmar).

Att skapa blanketter eller liknande dokument som konsumenten kan lämna uppdraget om bytet på, beräknas ta betaltjänstleverantörer cirka 5 timmar. Det innebär en kostnad på 6 500 kronor (1 300 kronor x 5 timmar). Kostnaden är av engångskaraktär. Om betaltjänstleverantören dessutom redan tillämpar bankbytesrutinen bedöms kostnaden för detta vara försumbar.

Finansinspektionen bedömer vidare att de betaltjänstleverantörer som förväntas omfattas av föreskrifterna i stor utsträckning redan vidtar likartade åtgärder när en kund begär byte av betalkonto. De krav som föreslås i föreskrifterna bedöms därför på de flesta punkter inte medföra någon särskild kostnad för hanteringen av byten. En av de större skillnaderna för mottagande betaltjänstleverantörer är att de måste informera betalare som gör inkommande betalningar till betalkontot om de nya uppgifterna inom tre bankdagar. Det kan inledningsvis leda till en viss administrativ börda för betaltjänstleverantörer, i synnerhet i form av kundtjänständer. Samtidigt bedöms kravet på sikt leda till enklare byten även för betaltjänstleverantörer som genom att informera betalare med större säkerhet kan förvänta sig att bytet till den mottagande betaltjänstleverantören genomförs.

Finansinspektionen bedömer att föreskrifterna om byte av betalkonto kommer att öka konkurrensen för betaltjänstleverantörer, eftersom målet är att en konsument ska ha rätt till snabba och smidiga byten. Det innebär att konsumenter som inte är nöjda med en betaltjänstleverantör har möjlighet att göra ett smidigt byte. Eftersom de befintliga rutinerna som tillämpas av Svenska Bankföreningen endast gäller bankkonton och banker, bedöms förslaget påverka konkurrensen positivt för betaltjänstleverantörer.

3.2.4 Skyldighet att lämna uppgifter till Finansinspektionen

Som nämnts ovan är det betaltjänstleverantörer som kommer att omfattas av föreskrifterna. Dessa aktörer är redan i dag, enligt andra regelverk, skyldiga att rapportera olika typer av uppgifter till Finansinspektionen. Företagen bör därför ha rutiner på plats för att kunna lämna in rapporter till Finansinspektionen. Finansinspektionen bedömer vidare att det inte är troligt att avgifterna för de tjänster där det råder rapporteringsplikt ändras särskilt ofta. Finansinspektionen uppskattar därför att tidsåtgången för betaltjänstleverantörers rapportering uppgår till 1–3 timmar per år. Det innebär en årlig kostnad på högst 3 900 kronor (1 300 kronor x 3 timmar).

3.2.5 *Konsekvenser för små företag*

Finansinspektionen bedömer att det inte finns några små företag bland de betaltjänstleverantörer som i dag är registrerade hos Finansinspektionen, som kommer att omfattas av föreskrifterna. Några konsekvenser för små företag förväntas därför inte.

3.3 **Konsekvenser för Finansinspektionen**

3.3.1 *Information om avgifter och information till konsumenter*

Finansinspektionen beräknar att kostnaderna för tillsyn av att reglerna om information följs är marginella. Samtidigt får även Finansinspektionen fördelar av att information om tjänster som tillhandahålls görs tillgänglig, eftersom sådan information inte alltid finns registrerad eller på annat sätt samlad hos Finansinspektionen. Publiceringen av uppgifter på betaltjänstleverantörers webbplatser kan därför vara ett verktyg i Finansinspektionens tillsyn. Det kan bidra till att Finansinspektionen i berörda delar får en dagsaktuell överblick av institutens tjänster.

3.3.2 *Byte av betalkonto*

Eftersom det inte krävs att Finansinspektionen godkänner eller granskar de rutiner som betaltjänstleverantörer ska upprätta skriftligen, bedöms föreskrifterna endast marginellt påverka Finansinspektionen genom en ökad tillsyn.

3.3.3 *Rapportering av avgifter*

Finansinspektionen bedöms påverkas av reglerna om rapportering. Eftersom betaltjänstleverantörer måste ha möjlighet att rapportera löpande när avgifter ändras måste Finansinspektionens rapporteringssystem kunna ta emot rapporter löpande (så kallad händelsestyrd rapportering). Något sådant rapporteringssystem finns inte i dag och måste utvecklas. Det uppskattas innebära en engångskostnad på 600 000 kronor. Vidare kommer Finansinspektionen att behöva hantera informationen som lämnas, antingen genom att publicera den och driva den jämförelsewebbplats som avses i artikel 7 i betalkontodirektivet eller genom att vidarebefordra informationen. Oavsett vilken aktör som kommer att driva webbplatsen kommer de inrapporterade uppgifterna att behöva hanteras och bearbetas tekniskt för att kunna användas. Det beräknas innebära en engångskostnad på 200 000 kronor.

När det har skapats tekniska möjligheter att rapportera dessa uppgifter till Finansinspektionen kommer myndigheten också att behöva ta fram rapporten. Det uppskattas ta 10 timmar och innebära en kostnad på 13 000 kronor (1 300 kronor x 10 timmar). Eftersom den nationella förteckningen ska uppdateras vart femte år, återkommer denna kostnad vart femte år.

Kostnaderna för Finansinspektionen bedöms rymmas inom den befintliga budgeten.